

2. І. О. Загоруйко : «Методологія моделювання макроекономічних обмежень науково-технічного прогресу» 2020 – 35 с.

3. С. С. Кіпень, А. Р. Дунська : «Інновації як передумова підвищення ефективності діяльності підприємства» [Електронний ресурс] - 2023 – 127 с. – Режим доступу до ресурсу : <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/279884>

4. Є. Осадчук : «Інноваційна діяльність підприємства. З чого починається і як її організувати» [Електронний ресурс] – 2023 – Режим доступу до ресурсу : <https://www.linkedin.com/pulse/інноваційна-діяльність-підприємства-з-чого-і-як-її-yehor-osadchuk>

5. О. І. Gonchar, A. S. Svistunov, T. S. Trotsykovsky : «Modernization of innovative development of the enterprise» [Електронний ресурс] - 2020 – 100 с. - Режим доступу до ресурсу : <https://economics.net.ua/ejopu/2020/No3/100.pdf>

Abstract. *The scientific and technical progress still is one of the most important element of development enterprise for. Innovation provide the effective functioning, competitiveness and devolvement of enterprise. However, during development innovations face with problem such as, reaching the apogee of development. That problem may influents on speed of development, that is why should be under control.*

Key words: *innovation, scientific and technological progress, modernization, new technologies,*

Науковий керівник: Червен І. І.,

д-р економічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу, Миколаївський національний аграрний університет, м.Миколаїв, Україна

УДК 338.48

КРЕАТИВНИЙ ТУРИЗМ: РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Горецька Ксенія Олександрівна

здобувач вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна

Марцинюк Карина Ігорівна

здобувач вищої освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У даній роботі розглянуто роль та значення креативного туризму для розвитку територіальних громад. Крім того, узагальнено теоретичні аспекти понять «креативність», «креативні індустрій» та «креативний туризм». Встановлено, що креативні хаби, фестивалі, ярмарки, виставки, музеї, театри, та інші перетворюються на потужні магніти, які привертають увагу туристів та закладають передумови для розвитку галузі.*

Акцентовано, що між креативними індустріями та туризмом є зв'язок, що має синергетичний ефект. Узагальнено низку переваг від розвитку креативного туризму для територіальних громад.

Ключові слова: *креативність, індустрії, туризм, соціально-економічний розвиток, громада.*

Розвиток туристично-рекреаційної сфери є ключовим напрямком соціально-економічного зростання сільських територій, що стає трендовим у сучасній епоці. Цей процес спонукає об'єднані сільські громади до активної побудови соціальної інфраструктури та створення нових робочих місць. Пошук шляхів поліпшення соціально-економічного стану територіальних громад стимулює їх розвиток у багатофункціональному напрямку, що означає диверсифікацію сільської економіки та впровадження нових форм підприємництва. Крім того, цей процес відкриває нові перспективи, включаючи створення робочих місць, поповнення місцевих бюджетів, зростання доходів населення, ефективне використання ресурсів, розвиток соціальної інфраструктури, появу альтернативних форм зайнятості та підприємництва, а також підвищення престижу сільських територій.

По мірі розвитку суспільства сектор туризму, як і багато інших секторів, потребує трансформації, щоб стати каталізатором процвітання в універсальному масштабі. Так, на думку дослідників [1], нова парадигма розвитку відображає взаємозв'язок економіки та культури, а також включає в себе економічні, культурні, технологічні та соціальні аспекти на як на макро-, так і на мікрорівнях.

Поняття «креативність» вперше з'явилося у ХХ столітті, а в економічному контексті почало активно використовуватися лише в середині 1990-х років. Цей термін відображає процес генерації нових ідей та їх перетворення в цінності з метою додавання їм утилітарного характеру [2].

У той час як поняття «творчість» асоціюється з оригінальністю, фантазією, натхненням та винахідливістю. Поєднання інновацій та творчості сприяло становленню поняття «креативні індустрії», як сфери, що об'єднує процеси створення, виробництва та комерціалізації креативних виробів, що має значний вплив на формування доходної частини бюджету, створення робочих місць, інвестиційну привабливість тощо [3].

Сучасна класифікація креативних індустрій, запропонована Конференцією ООН з питань торгівлі та розвитку [4], включає чотири групи та дев'ять підгруп креативних індустрій: культурну спадщину, мистецтво, медіа та функціональний креатив. Елементи нематеріальної культурної спадщини та культурні, історичні та природні пам'ятки є складовою першої групи, що є зв'язковим елементом між креативними індустріями та сферою туризму.

Саме капіталізація креативних ідей поклала початок креативним індустріям, частка яких в економіках розвинених держав з кожним роком стає дедалі більшою. Так, креативні хаби, фестивалі, ярмарки, виставки, музеї, театри, парки розваг, ін. перетворюються на потужні магніти, які привертають увагу туристів та закладають передумови для розвитку галузі [5]. Зокрема,

вказані форми економічної діяльності є важливою ресурсною базою для культурно-пізнавального туризму, та сприяють його позитивному розвитку.

Між креативними індустріями та туризмом спостерігається взаємозв'язок, який створює синергетичний ефект. Це означає, що туристи споживають значну кількість творчих продуктів, таких як культурні та мистецькі досягнення. Так, У всьому світі існує велика кількість об'єктів креативної економіки, які щороку залучають мільйони туристичних подорожей й фінансових потоків. Популярність культурно-пізнавального відпочинку серед туристів стрімко зростає, і наразі близько 40% туристів вибирають місце своєї подорожі з урахуванням культурної пропозиції.

У свою ж чергу, креативна економіка сприяє підвищенню привабливості території та залученню туристів. Поєднання туризму, наприклад, з промисловим виробництвом як туристичної дестинації може призвести до виникнення нових інноваційних продуктів. Така комбінація нематеріальної спадщини та креативних індустрій може стати туристичним активом для креативних міст та сприяти їхньому розвитку.

Основними перевагами від креативних індустрій як чиннику розвитку регіонального туристичного ринку: новий унікальний досвід туриста від подорожі; диверсифікація пропозиції без будь-яких додаткових інвестицій, лише за рахунок оптимізації нематеріальної культурної спадщини; позитивний вплив на розвиток культурної інфраструктури; відновлення нематеріальної культурної спадщини; соціальна згуртованість місцевих жителів та розширення можливостей громади; інструмент управління; якісний та стійкий туризм з високою доданою вартістю й купівельною спроможністю, що спирається на автентичність і креативність як головний ресурс; врахування сезонності туризму, що дозволяє краще розподілити діяльність протягом року [6].

Узагальнюючи викладене відмітимо, що креативний туризм – це результат співпраці культурно-туристичної галузі, що створюється та виставляється на туристичному ринку творчими особистостями. Творчий туристичний продукт може бути розроблений ким завгодно – місцевим жителем, фермером або іншими особами, чия діяльність містить елементи культурно-туристичної індустрії. Поєднання цих двох секторів відкриває широкі можливості для створення різноманітних туристичних пропозицій, а основними ресурсами культурного туризму є унікальна культурна спадщина (як матеріальна, так і нематеріальна), продукти та підприємці.

Список використаних джерел

1. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України. Ніколаєва О., Онопрієнко А., Таран С., Шоломицький Ю., Яворський П. URL : <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/04/KSE-Trade-Kreativni-industriyi-Zvit.pdf>.
2. Безікович Г. А., Муратова О. М., Андронові А. В. Європейський Союз – 50 років розвитку. Одеса: Одеська облдержадміністрація, 2007. 55 с.
3. Левицька Я. В. Формування регіональних механізмів розвитку смарт-спеціалізації «креативні індустрії» : дис. ... д-ра філософії : 281 – «Публічне управління та адміністрування». Львів, 2022. 173 с. URL:

<https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/radaphd/20576/levicka-phd.pdf>.

4. UNCTAD. (2008). Creative economy report: The challenge of assessing the creative economy towards informed policy-making. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditc20082cer_en.pdf.

5. Чорна, Н. (2023). Креативні індустрії та їх роль у розвитку культурно-пізнавального туризму. *Економіка та суспільство*, (48). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-37>.

6. Pavliuk, S. (2023). The role of creative industries in local economic development. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 27(1), 74-84. doi: 10.56407/bs.agrarian/1.2023.74.

Abstract: This work examines the role and significance of creative tourism for the development of territorial communities. In addition, the theoretical aspects of the concepts of «creativity», «creative industries» and «creative tourism» are summarized. It has been established that creative hubs, festivals, fairs, exhibitions, museums, theaters, etc. turn into powerful magnets that attract the attention of tourists and lay the prerequisites for the development of the industry. It is emphasized that there is a connection between creative industries and tourism, which has a synergistic effect. A number of advantages from the development of creative tourism for territorial communities are summarized.

Keywords: creativity, industry, tourism, socio-economic development, community.

Науковий керівник: Павлюк С.І.,

канд. екон. наук, доцент

кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

УДК 331.45:621

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ВИМОГ ТА СТАНДАРТІВ ДО ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Іваненко Валерія Сергіївна,

здобувачка вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Економічні і соціальні передумови підвищення ефективності праці на підприємствах аграрного профілю є умовами які удосконалюють системи й методи керівництва, зокрема управління персоналом. Кваліфікаційні характеристики фахівців з безпеки повинні повністю використовувати професійний та творчий потенціал працівників та*